

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И СРПСКО ГЕОГРАФСКО ДРУШТВО

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ
ГЕОГРАФИЈЕ
ЗА 8. РАЗРЕД

Београд, 12.март, 2023.

УПУТСТВО ЗА РАД

Пред вама је тест знања из географије за 8. разред. На крају сваког задатка (бројеви у загради) уписан је број могућих бодова којима се вреднују одговори.

На текстуална питања одговор је потребно написати читко, без прецртавања, обавезно хемијском оловком. Поједини задаци садрже вишеструки избор. Потребно је пронаћи тачан или тачне одговоре и заокружити слова које се налазе испред њих. Ако заокружите више одговора од траженог броја, задатак се неће признати. Код задатака типа допуњавања, захтев је дат у облику непотпуног исказа. Потребно је допунити или завршити реченице да би исказ био тачан и јасан. Код неких питања задаци су дати у две колоне. Ваш задатак је да повежете, тј. "спарите" податке из колоне, тако што ћете читко уписивати слова из једне колоне на линије које се налазе испред друге колоне (спаривања стрелицама или дописивање неће се вредновати). Код задатака где се тражи да упишете одговоре на линије, упишите их јасно и тачно, без накнадног прецртавања и дописивања одговора.

На директна питања потребно је одговорити кратко и јасно. Прецртавање или накнадно дописивање одговора се неће вредновати.

Време за решавање свих задатака је 90 минута. Уколико завршите раније, тихо и без ометања других такмичара, можете изаћи из учионице.

Желимо вам пуно успеха у раду!

Задатке предложили:

проф. др Рајко Голић и доц. др Марко Јоксимовић

Рецензенти:

проф. др Иван Раткај и проф. др. Микица Сибиновић

1. Државе са којима се граничи Србија наброј у смеру казаљке на сату, почев од по површини најмање суседне државе:

(8 X 0,5 = 4)

2. Које државе са којима се граничи Србија нису чланице Европске уније?

(4 X 1 = 4)

3. У следећим реченицама дебљим словима су исписани појмови, од којих је само један тачан. У свакој реченици подвуци тачан појам.

Облици рељефа настали вулканском активношћу су најзаступљенији у **Банату** / **источној Србији** / **долини Колубаре**. У нашој земљи данас **постоје** / **не постоје** активни вулкански процеси.

(2 X 1 = 2)

4. Планине (лева колона) повежи са планинским системима којима припадају (десна колона), тако што ћеш на празне црте уписати одговарајуће слово.

а) Чемерник	_____	Српско-македонска маса
б) Котленик	_____	Карпатско-балканске планине
в) Повлен	_____	Шумадијске планине (Шумадијски блок)
г) Рогозна	_____	Копаоничке планине (Копаонички блок)
д) Голија	_____	Проклетијске планине
ђ) Жљеб	_____	Шарске планине
е) Шар планина	_____	Ваљевско-подрињске планине (Јадарски блок)
ж) Сува планина	_____	Старовлашко-рашке планине

(8 X 1 = 8)

5. Подвуци тачан појам исписан дебљим словима и допуни реченице.

Мачва је пример облика флувијалног **ерозивног** / **аккумулятивног** рељефа, познатог под називом _____. На западу, река _____ одваја Мачву од низије _____ у Републици Српској, а на северу река _____ је одваја од _____ у Војводини.

(6 X 1 = 6)

6. Заокружи слово испред тачних тврдњи и одговори на питање.

Одлике измењене средоземне климе у Србији су:

- а) благе и кишовите зиме
- б) хладне зиме са доста снега
- в) топла и сува лета
- г) кратка и кишовита лета
- д) честе временске непогоде у јесен

У нашој земљи овај климатски тип је карактеристичан за _____ котлину.

(3 X 1 = 3)

7. Наведене су тврдње које се односе на физичко-географске одлике Србије. Поред тачних тврдњи заокружи слово Т, а поред нетачних слово Н.

Фрушка гора припада Вардарској зони.	Т	Н
Циркови и валови су карактеристични за планине Српско-македонске масе.	Т	Н
На климу Србије значајно утичу ваздушне масе формиране изнад Јужне Америке.	Т	Н
Највише падавина у Србији примају њени западни и југозападни делови.	Т	Н
Највишу температуру воде у Србији има Врањска бања.	Т	Н
Најзначајније притоке Дунава у Србији су Сава, Тиса, Колубара и Тимок.	Т	Н
Чернозем, најплодније земљиште у Србији, карактеристично је за Подриње.	Т	Н
Изнад горње границе шума пружа се зона високопланинских мочвара.	Т	Н

(8 X 1 = 8)

8. Заокружи слово испред тачних одговора.

Које од наведених морфолошких облика не можемо срести у Србији?

- а) вртаче
- б) фјордови
- в) аде
- г) пешчаре
- д) клисуре
- ђ) атоли

(2 X 1 = 2)

9. Одговори на питање.

Ако путујемо аутомобилом од Новог Сада до Димитровграда, којим паневропским саобраћајним коридором ћемо се кретати? _____

(1 X 2 = 2)

10. Подвуци називе етничких заједница које нису карактеристичне за Војводину.

Срби Албанци Словаци Буњевци Бугари Власи Мађари Русини Горанци
Румуни Бошњаци Хрвати Шокци

(5 X 1 = 5)

11. Допуни реченице.

Отварање новог Средњошколског центра у Пироту позитивно је утицало на развој образовног система у долини реке _____. Пошто већина ученика живи у селима у околини Пирота и суседним општинама, повећаће се број _____ миграната.

(2 X 2 = 4)

12. Према попису становништва из 2011. године, у Србији постоје четири градска насеља са више од 100.000 становника (без података за Косово и Метохију). Наведи ова насеља од најсевернијег до најјужнијег.

_____
(4 X 1 = 4)

13. Подвуци тачан појам исписан дебљим словима и допуни реченицу.

Са смањењем броја становника у Србији, просечна густина насељености **опада/расте**. Највећу густину насељености имају градови _____, _____ и _____.

(4 X 1 = 4)

14. Заокружи слово испред тачних тврдњи.

Које су се значајније миграције десиле у Србији након Другог светског рата?

- а) Динарска миграциона струја
- б) Исељавање немачког становништва и досељавање становништва из Хрватске, Босне и Херцеговине, Црне Горе и других регија у Војводину
- в) Вардарско-моравска миграциона струја
- г) Имиграција у Србију из Хрватске, Босне и Херцеговине узроковано ратовима распадом СФР Југославије
- д) Интерне миграције и расељавање становништва са Косова и Метохије
- ђ) Аустројска/Хабзбуршка планска колонизација Војводине

(3 X 2 = 6)

15. Наведене су тврдње које се односе на друштвено-економске структуре становништва Србије. Поред тачних тврдњи заокружи слово Т, а поред нетачних слово Н.

Према економској активности, становништво Србије се дели на старо и младо.	Т	Н
Према попису 2011. године, у Србији је било више високообразованог становништва него неписменог	Т	Н
Године 2011. трећа најзаступљенија вера у Србији према броју припадника била је ислам	Т	Н
Фертилитет у Србији је довољан за просто обнављање становништва у Србији	Т	Н
Просечна старост становништва у Србији се смањује.	Т	Н

(5 X 1 = 5)

16. На празне линије упиши одговарајућа слова: повежи све археолошке локалитете – ранија насеља са периодом из кога потичу.

- а) Сирмијум _____ праисторија
- б) Маглич _____
- в) Лепенски вир _____ стари век/антички период
- г) Старчево _____
- д) Виминацијум _____ средњи век

(5 X 1 = 5)

17. Подвуци тачан појам исписан дебљим словима од два понуђена и заокружи слова испред тачних одговора.

Урбанизација у Србији **расте/опада**.

Последице урбанизације у Србији су?

- а) повећање густине насељености у селима
- б) повећање броја становника у градовима
- в) побољшање еколошких услова за живот у градовима
- г) срастање градова са другим насељима
- д) честе саобраћајне гужве

(4 X 1 = 4)

18. Допуни реченице.

У 21. веку најснажнији земљотрес у Србији десио се _____ године, у оквиру геотектонске јединице/групе планинско-котлинске области Србије која се назива _____.

(2 X 2 = 4)

19. Упиши одговарајућа слова поред одговарајућих бројева.

Поређај дате облике владавине Србије током историје од најстаријег (бр.1) до најмлађег (бр. 6):

а) Кнежевина Србија	1. _____
б) Србија као део Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца	2. _____
в) Република Србија	3. _____
г) Државна Заједница Србија и Црна Гора	4. _____
д) Социјалистичка република Србија у оквиру Социјалистичке Федеративне Републике Југославије	5. _____
ђ) Краљевина Србија	6. _____

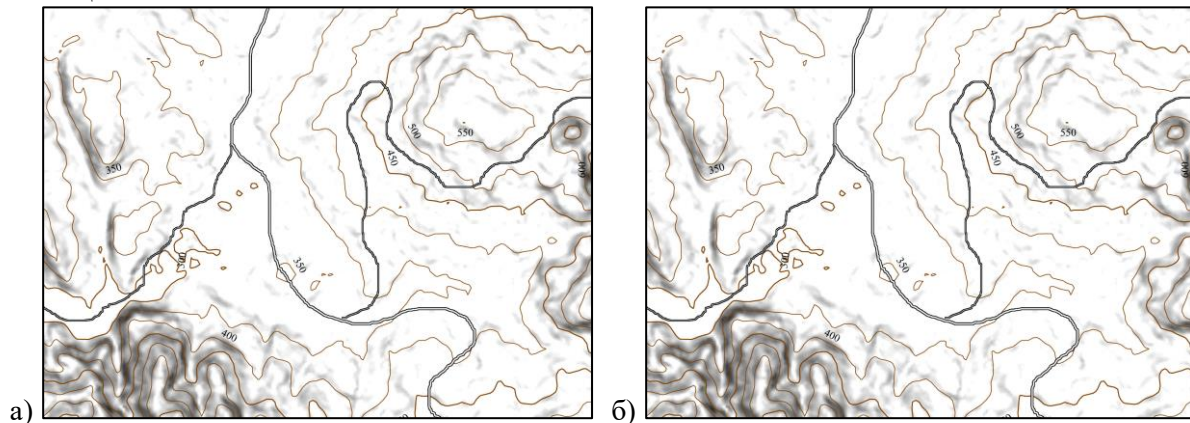
(6 X 1 = 6)

20. Испред пешчара које се налазе у Панонској низији упиши ПА а испред пешчара које се налазе у Понтијској низији, упиши ПО:

_____ Градиштанска	_____ Неготинска
_____ Кладовска	_____ Суботичка
_____ Рамско-затоњска	

(5 X 1 = 5)

21. На карти а) скицирај село збијеног типа, а на скици б) село разбијеног типа са засецима.

Погледај цртеж села разбијеног типа. На којој надморској висини, отприлике, се налази највиша кућа а на којој најнижа?

(3 X 1 = 3)

22. Климатолошка станица Врање на 44°33' северне географске ширине има просечну годишњу температуру ваздуха 11,6°C а климатолошка станица Кикинда на 45°51' северне географске ширине има просечну температуру ваздуха 11,9°C. Размисли зашто станица која је јужнија има нижу просечну годишњу температуру ваздуха од северније и наведи бар један фактор на празној линији:

(1 X 4 = 4)

23. Анализирај климадијаграм за станицу Копаоник, одговори на питања и подвучи тачан појам исписан дебље исписаним словима:

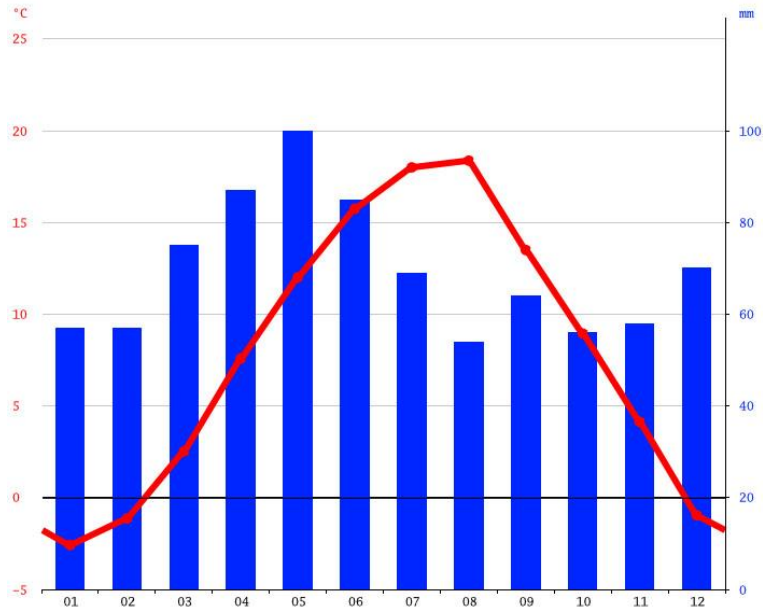
Просечна месечна температура ваздуха је негативна током следећих месеци:

Током године, два сезонска максимума падавина јављају се у месецима: _____.

У периоду јануар-мај, просечна количина падавина **расте/опада**.

У периоду август- јануар, просечна месечна температура ваздуха **расте/опада**.

(4 X 0,5 = 2)

ТАКМИЧЕЊЕ ЈЕ ОДРЖАНО ДАНА _____ У

ОСНОВНОЈ ШКОЛИ _____ У _____

Такмичар под шифром _____ је на тесту освојио _____ бодова

Чланови комисије:

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____